

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Primus dicendi modus rejicitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

in auditu; tamen in ratione speciei visibilis, solum potest uniri potentie visivæ habenti virtutem ad videndum cum illa: quia speciem uniri in ratione speciei, nihil aliud est, quam uniri in ratione representantis objectum, quod constat representari non posse, nisi potentie habenti virtutem illud cognoscendi: Sed intellectus creatus, sine lumine gloriæ, non habet sufficientem virtutem, ut utatur divinâ essentia ad elicendam visionem Dei: Ergo ut aptus sit ad unionem cum illa in ratione speciei intelligibilis, per lumen gloriæ debet disponi.

13 Dico secundò: Lumen gloriæ necessarium est, ut intellectus elevetur ad visionem Dei elicendam. Est etiam contra Vazquem citatum.

Probat: Videre Deum est visionem elicere: Ergo cum lumen gloriæ requiratur ad videndum Deum (ut ostendimus articulo precedenti) illud ad visionem Dei elicendam necessarium erit.

Confirmat 1, & magis explicatur hæc ratio. Visio Dei est actio vitalis: Ergo à potentia vitali, nempe intellectu, debet esse elicitæ: Sed non potest esse ab intellectu propria virtute, aut secundum sua naturalia considerato: Ergo solum ab intellectu, per lumen gloriæ elevato. Unde D. Thomas in art. 5. *Cum igitur virtus naturalis intellectus creati, non sufficiat ad Dei essentiam videndam, oportet quod ex divina gratia speret se fecit ei virtus intelligendi, & hoc augmentum virtutis intellectiva, illuminationem intellectus vocamus.*

14 Dices cum Vazque: Defectum facultatis & virtutis, qui est in intellectu creato ad videndum Deum, sufficienter suppleri per essentiam divinam, in oratione speciei intelligibilis ei unitam.

Sed contra primò: Impropertio virtutis & facultatis ad elicendam visionem beatam, importat etiam impropertionem ad utendum specie, sive ad recipiendam essentiam divinam loco speciei: Ergo ut fiat proximè capax illam recipiendi, indiget elevatione & confortatione luminis gloriæ.

Secundò, Species supplens vicem objecti, non dat virtutem potentie ad illud videndum, sed eam supponit: ut patet in eo qui habet læsam vel debilem potentiam visivam: nam quantumcumque species visibiles objecti, perfectæ & efficaces ponantur in oculo, non sanatur neque confortatur visus ejus: Ergo defectus virtutis qui est in intellectu creato ad videndum Deum, non potest sufficienter suppleri per essentiam divinam in ratione speciei intelligibilis ipsi unitam.

Tertiò, Impropertio quæ est in intellectu ad elicendum actum fidei, non suppletur per solam speciem objecti credibilis: Ergo à fortiori, insufficientia & impropertio quæ est in illo ad visionem beatificam elicendam, suppleri non potest per solam unionem essentia divinæ in ratione speciei, sed debet necessariò confortari & elevari per lumen gloriæ ad videndum, sicut per lumen fidei elevatur ad credendum.

15 Dico tertio: Lumen gloriæ esse necessarium ut disponat intellectum ad recipiendam visionem beatificam.

Hæc conclusio sequitur ex precedenti: Nam actio immanens recipitur in eodem subiecto à quo elicitor: Ergo si lumen gloriæ requiratur, ut intellectus creatus eliciat visionem beatificam, illud etiam erit dispositio necessaria, ut eam in se recipiat.

ARTICULUS, III.

Utrum per potentiam Dei absolutam, possit intellectus creatus videre Deum sine lumine gloriæ, per modum habitus, vel auxilij communicato?

Partem affirmantem tenent communiter recentiores, licet illam eodem modo non explicent. Quidam enim volunt, Deum in ratione luminis uniri posse intellectui creato, sicut ei unitur in ratione speciei intelligibilis. Ita aliqui quos refert Ledesma de perfect. Dei quest. 2. art. 2. & probabile reputat Asturicensis in relect. de gratia Christi quest. 6. Alii docent intellectum creatum posse reddi intrinsicè potentem ad videndum Deum, per specialem ejus assistentiam, & concursum simultaneum ordinis supernaturalis, sine impressione alicujus virtutis, aut qualitatis supernaturalis. Ita Molina hic disp. 1. Vazquez disp. 46. cap. 2. Arrubal, & alii recentiores communiter. Alii verò, ut Suarez, & Meratius, recurrunt ad aliquam potentiam obedientialem, proximè & immediatè activam, & productivam actuum supernaturalium, quam dicunt singulis rebus creatis naturaliter esse congenitam, & compleri per concursum simultaneum ordinis supernaturalis.

Contrariam negans, & docens implicare contradictionem, intellectum creatum elevari ad visionem beatificam, sine lumine gloriæ, per modum habitus vel auxilij communicato, communis est in Schola D. Thomæ, & aperte deducitur ex principiis ab ipso variis in locis statutis, ut patebit ex infra dicendis.

§. I.

Primus dicendi modus rejicitur.

Dico primò: Licet essentia divina possit uniri intellectui creato, in ratione speciei intelligibilis, non tamen in ratione luminis illam confortantis, & elevantis.

D Probat ex principiis supra statutis: Magna enim est disparitas inter speciem impressam, & lumen gloriæ; nam species impressa est forma intelligibilis, se tenens ex parte objecti, & ejusdem perfectionis, & immaterialitatis cum illo; unde ad illam non requiritur inharrentia, vel informatio, sed tantum convenientia, & similitudo cum objecto: nam inharrentia, aut informatio pertinent ad genus physicum, & per accidens se habent ad genus intelligibile; lumen autem gloriæ est forma physica, tenens se ex parte potentia, quare requirit inharrentiam, & informationem: unde cum divina essentia non possit informare intellectum creatum, non potest illi uniri in ratione luminis, sed solum in ratione speciei, & formæ intelligibilis.

E Confirmatur: lumen gloriæ est virtus quædam vitalis, vitalitate supernaturali: sicut enim intra ordinem naturæ datur sua vitalitas; ita intra ordinem supernaturalem, & divinum, reperitur etiam vitalis supernaturalis; juxta illud Apostoli ad Rom. 6. *Gratia Dei vita æterna*: Sed Deus non potest immediatè per seipsum supplere vices principij vitalis, cum omne principium vitale debeat esse intrinsicè operanti, ut docent Philosophi in libris de Anima: Ergo Deus non potest

potest immediatè per seipsum vices luminis A
gloriæ supplere.

§. II.

Secundus explicandi modus reprobat.

19 **D**ico secundo: Intellectum creatum non pos-
se reddi intrinsecè potentem ad videndum
Deum, per solam ejus assistentiam, aut concur-
sum simultaneum ordinis supernaturalis: Sed ad
hoc necessarium esse lumen gloriæ, per modum
habitûs, vel auxiliij communicatum.

Probatur primo ex D. Thomæ 2. 2. quæst. 175.
art. 3. ad 2. ubi ait: *Essentia divina videtur ab intel-
lectu creato non potest, nisi per lumen gloriæ, de quo di-
citur Psal. 35. in lumine tuo videbimus lumen: quod
tamen dupliciter participari potest. Vno modo per
modum forme immanentis, & sic beatos facit Sanctos
in patriâ; alio modo per modum cuiusdam passionis
transientis, & hoc modo lumen illud fuit in Paulo
quando raptus fuit. Unde cum visio beatifica qua
fuit in Paulo, non fuerit de potentia ordinaria,
sed extraordinaria; & tamen in ordine ad illam
ponat D. Thomas lumen gloriæ tanquam om-
nino necessarium, manifestum est ex ejus do-
ctrina, intellectum creatum, non elevatum lumi-
ne gloriæ, per modum habitûs vel auxiliij com-
municato, non posse clarè videre Deum.*

20 Probatur secundo conclusio ratione quam
idem S. Doctor 3. contra Gent. cap. 53.
infirmat. Non potest fieri specialis assisten-
tia & unio Dei cum creatura, nisi ratione
alicujus virtutis, vel formæ in ipsa receptæ: Er-
gò si in visione beatifica fiat specialis assistentia,
& unio Dei cum intellectu creato, debet in eo
recipi aliqua virtus, per quam elevetur, & fiat
intrinsecè potens ad videndum Deum, quæ non
potest esse alia quam lumen gloriæ, per modum
habitûs, vel auxiliij communicatum. Consequen-
tia patet. Antecedens probatur primo ratione
D. Thomæ. Quando aliqua duo ununtur, oportet
quòd hoc fiat per mutationem utriusque, vel
alterius tantum: Sed non potest fieri hæc unio per
mutationem ipsius Dei. Ergo fieri debet per mu-
tationem creaturæ, quæ proinde ex vi hujus un-
ionis, & specialis assistentiæ debet recipere de
novo aliquam virtutem. Secundo, in sententia
D. Thomæ; Deus non est in aliquo nisi per ope-
rationem, ut ostendimus supra, exponendo at-
tributum divinæ immensitatis. Unde si Deus
speciali modo uniat intellectui beato, & fiat
illi præfens & assistens, debet in illo aliquid pro-
ducere, & illum intrinsecè immutare, per im-
pressionem alicujus virtutis, aut qualitatis su-
pernaturalis, quæ non potest esse alia quam lu-
men gloriæ.

21 Probatur tertio conclusio ratione fundamen-
tali. Vel ex speciali illa assistentia, & unione
Dei cum intellectu creato, derivatur in ipsum
aliqua virtus intrinseca, vel nulla ei superaddi-
tur; Si primum dicatur, habemus intentum: nam
talis virtus superaddita debet esse quædam
participatio divinæ intellectualitatis, ac pro-
inde lumen gloriæ, per modum habitûs, vel
auxilij communicatum. Si verò secundum affir-
metur, sequitur quòd ex tali assistentia, & unio-
ne intellectus creatus non possit fieri intrinsecè
potens ad eliciendam visionem beatam; impos-
sibile enim est illud, quòd de se est impotens &
improportionatum ad producendum aliquem
effectum, vel eliciendam aliquam operationem,
reddi potens, & proportionatum ad illam at-
tingendam, nisi intrinsecè mutetur, ac proinde

Tom. I.

nisi in se recipiat aliquam formam, aut virtutem
intrinsecam, quam antea non habebat: causam
enim esse potentem ad operandum, non est ali-
qua denominatio extrinseca, sed intrinseca, à
virtute aliqua, & principio interno petita: Un-
de communiter dicitur: *Idem manens idem, sem-
per facit idem.*

22 **C**onfirmatur primò: Nulla causa agere pos-
test, nisi priùs, saltem naturâ, habeat in se virtu-
tem physicam & realem ad agendum; nam ac-
tus primus essentialiter præsupponitur ad se-
cundum: unde est illa celebris regula in Topicis:
Ab actu ad potentiam, optima est consequentia. Qua-
re si Deus velit aliquam creaturam operari, &
producere aliquem effectum, requiritur indis-
pensabiliter, quòd ponat, vel supponat in ea
virtutem ad illum producendum; alioquin ta-
lis causa non ageret, sed Deus ad ejus præsen-
tiam talem effectum produceret: Ergo cum in-
tellectus creatus non habeat ex se virtutem,
saltem proximam & immediatam, ad videndum
Deum; nisi Deus eam illi communicet, & infun-
dat lumen gloriæ, per modum habitûs, vel auxi-
lij, ad visionem beatificam elevari non poterit.

23 **C**onfirmatur secundo: Omnis causa efficiens,
antequam producat aliquem effectum, vel eli-
ciat aliquam operationem, debet eam in se præ-
continere, saltem virtualiter; alias non posset il-
lam producere, & extra se emittere: Sed intelle-
ctus creatus non potest visionem beatificam in-
trinsecè, & virtualiter præcontinere, nisi ratio-
ne alicujus virtutis supernaturalis in ea receptæ;
quæ non potest esse alia quam lumen gloriæ: Er-
go ad videndum Deum necessario requiritur lu-
men gloriæ.

24 Denique quædetur conclusio, & ostenditur, per
concursum Dei simultaneum, intellectum crea-
tum non posse constitui intrinsecè potentem ad
videndum Deum. Implicat causam aliquam
constitui potentem in actu primo, per aliquid se
tenens ex parte actûs secundi: cum actus primus
præcedat secundum, prioritatem saltem naturæ:
Sed concursus simultaneus se tenet ex parte ac-
tûs secundi; est enim ipsa actio causæ secundæ,
pro ut est à Deo simul operante cum illa: Ergo
implicat quòd intellectus creatus fiat intrinse-
cè potens ad videndum Deum, per solum concur-
sum simultaneum, & sine impressione alicujus
virtutis aut qualitatis elevantis.

25 **C**onfirmatur: Intellectus non potest elevari
per id ad quod eget elevatione: Atqui eget ele-
vatione ad illud quod se tenet ex parte actûs
secundi, & quod est idem cum ipsa visione:
Ergo &c.

26 **E** Confirmatur ampliùs: Cum concursus simul-
taneus non sit influxus in causam, sed in actio-
nem vel effectum, eam intrinsecè non immutat:
Ergo non reddit illam intrinsecè potentem.
Consequentia patet: repugnat enim causam ali-
quam de impotente fieri intrinsecè potentem,
ad eliciendam aliquam operationem ordinis al-
terioris & supernaturalis, sine intrinseca ejus mu-
tatione.

Dices primò cum recentioribus: Ex duobus
trahentibus navim, quilibet seorsim sumptus est
impotens, & improportionatus ad talem trahen-
tionem, & fit potens & proportionatus per so-
lum concursum simultaneum alterius, absque
intrinseca sui mutatione: Ergo idem dici potest
de intellectu creato, respectu visionis beatificæ.

Sed contra: Improportio causæ partialis pro-
venit